

Ministerstvo kultury

Mgr. Jiří Vajčner, Ph.D.

Ředitel odboru památkové péče

V Praze dne 12.06.2014

Č. j.: MK 29903/2014 OPP

Vážený pane profesore,

obdržel jsem Váš dopis ve věci návrhu paragrafovaného znění nového zákona o ochraně památkového fondu, ve kterém uvádíte důvody Vašeho nesouhlasu s tímto textem.

V úvodu své odpovědi bych chtěl především uvést, že nový zákon o ochraně památkového fondu bude zcela nepochybně garantovat daleko vyšší míru ochrany našeho kulturního dědictví, než stávající právní úprava. Ministerstvo kultury na základě podrobné analýzy této problematiky vypracovalo rozdílovou tabulku, která Vám byla poskytnuta v rámci jednání Ministerstva kultury s Českým národním výborem ICOMOS, kde na jedné straně jsou uvedeny nezbytné právní nástroje ke komplexní ochraně památkového fondu, a na druhé straně dává srovnání s úpravou stávající. Z tohoto srovnání jednoznačně plyne, že stávající právní úprava neřeší naprosto zásadní otázky ochrany památkového fondu, anebo je úprava v těchto bodech velmi kusá.

Ve svém dopise uvádíte, že Vámi zaslané připomínky nejsou v tuto chvíli zcela vyčerpávající. V této souvislosti Vás opět ujišťuji o ochotě své, a také mých spolupracovníků, podrobně text tohoto předpisu průběžně diskutovat. Vzhledem k předpokládané další diskusi, rovněž na půdě poradního sboru paní náměstkyně Anny Matouškové, jehož jste členem, si dovoluji zareagovat na text Vašeho dopisu v toliko zásadních bodech.

Návrh paragrafovaného znění nového zákona o ochraně památkového fondu je nutně navázán na právní prostředí České republiky a rovněž vychází z mezinárodních právních předpisů. Návrh reflektuje mezinárodní úmluvy na poli ochrany kulturního dědictví, ke kterým

Česká republika přistoupila, včetně úmluv Rady Evropy. Aby například byl dodržen čl. 7 Úmluvy o ochraně architektonického dědictví, předpokládá návrh zcela nově komplexní úpravu práv a povinností všech subjektů ke kulturním památkám - § 22 odst. 7, obecnou úpravu práv a povinností k památkovým územím - § 34 a navazující ustanovení o nápravných opatřeních, která reagují na porušení těchto povinností - § 68 až § 77 (bez stanovení těchto povinností nelze tuto problematiku upravit). Na druhou stranu některá ustanovení Úmluvy o ochraně architektonického dědictví řeší problematiku, která spadá do působnosti jiného předpisu – čl. 10 Úmluvy „1. stanovuje ochranu architektonického dědictví jako základní cíl plánování územního rozvoje města a venkova.....“, což je řešeno § 18 a § 19 stavebního zákona a zároveň návrh nového zákona o ochraně památkového fondu předpokládá zakotvení dotčenosti orgánů památkové péče pro tento postup v § 128 odst. 1 a možnost identifikace i nechráněného archeologického dědictví ze strany památkového ústavu - § 48.

Aby byla zajištěna ochrana prostředí kulturního statku, pamatuje návrh nového zákona na několik oblastí – cílem je, aby se např. u územního plánování, na rozdíl od stávající úpravy, nezastavila možnost orgánů památkové péče vyjádřit se pouze v hranicích chráněných předmětů ochrany. Návrh předpokládá řešit tuto problematiku, včetně ochranných památkových pásem, např. v § 38 až § 40, § 45, § 48, § 49 a § 128 odst. 1.

Zcela souhlasím s Vaším tvrzením, že kulturní dědictví je zdrojem hodnot celospolečenského významu, přičemž přítomnost těchto hodnot je zcela nezávislá na administrativních aktech – rozhodnutích. Zde je však zcela nezbytné dodat, že vedle přítomnosti hodnot je důležitá jejich ochrana, když k zajištění ochrany těchto hodnot, které jsou v prostoru a čase přítomny, je nezbytné jejich pojmenování a zejména právní ukotvení. Bez jasného vymezení toho kterého předmětu ochrany není prakticky možná jeho ochrana, protože nelze účinně chránit neurčitě a jasně nevymezené hodnoty. Návrh pak rozhodně nepřehlíží skutečný rozsah kulturního dědictví, ale naopak, celé spektrum kulturního dědictví zahrnuje pod svou ochranu.

Rovněž si dovoluji nesouhlasit s Vaším tvrzením, že zákon vůbec nedeklaruje své důvody a cíle. Již v úvodních ustanoveních navrhovaného textu zákona je zcela jednoznačně uvedeno, že tento zákon upravuje ochranu památkového fondu jako součásti národního kulturního pokladu a jako součásti evropského a světového kulturního dědictví a ve veřejném zájmu stanovuje podmínky pro jeho uchování, využití, dokumentaci, poznávání, zprostředkování a zpřístupnění, přičemž památkovým fondem je soubor kulturních památek, národních kulturních památek, památkových rezervací, památkových zón, památek místního významu a archeologických nálezů, který vykazuje kulturní, historické, archeologické, společenské, estetické, vědecké, architektonické, urbanistické, umělecké, uměleckořemeslné, řemeslné, technické nebo krajinné hodnoty anebo hodnoty, které se váží k významným osobnostem či událostem.

Co se týče úlohy a postavení Národního památkového ústavu v rámci památkové péče, pak prostým srovnáním § 32 současně platného památkového zákona a § 12 navrhovaného textu nového zákona o ochraně památkového fondu lze dojít k jednoznačnému závěru, že jeho role se neumenšuje, ale naopak zvětšuje. Navíc na základě předchozích připomínek předpokládá Ministerstvo kultury již upravenou verzi odstavce 1, která zní: „Památkovým ústavem je Národní památkový ústav, který je státní příspěvkovou organizací zřizovanou ministerstvem pro výkon a koordinaci odborných činností v oblasti památkové péče.“. Také je zachována úloha Národního

památkového ústavu při regulaci prací na kulturní památce, v památkově chráněných územích a ochranných památkových pásmech, když je navrhován text nového předpisu – „Vyjádření památkového ústavu – Orgán památkové péče před hodnocením podle § (následuje odkaz na příslušný paragraf) informuje o zamýšlených pracích památkový ústav, který může ve lhůtě 20 dnů doručit své vyjádření k žádosti. K vyjádření doručenému po lhůtě se nepřihlíží.“. Jde tedy o to, že Národní památkový ústav musí být správním orgánem vždy osloven, avšak záleží na jeho odborném zhodnocení, jakým způsobem na výzvu zareaguje. Pochopitelně, že Národní památkový ústav je neopomenutelným subjektem při mnoha jiných činnostech dle navrhovaného textu nového zákona o ochraně památkového fondu.

Děkuji za Váš zájem o ochranu památkového fondu a opět si dovoluji sdělit, že jsem přesvědčen, že nové právní principy s sebou přinesou všestranné zkvalitnění a zlepšení památkové péče v České republice.

S pozdravem

Vážený pan
Prof. Ing. arch. Akad. arch. Václav Girsá
České vysoké učení technické v Praze
Thákurova 9
166 34 Praha 6